

Lieve lezer,

Voor het Digitaal Vrouwenlexicon was 2022 een productief jaar. Maar liefst 28 nieuwe biografieën werden aan het lexicon toegevoegd. Dat zijn er te veel om op te sommen in deze nieuwsbrief. Voor één maak ik een uitzondering: [Hinderkien Siegers](#). Bovenstaande foto van deze houthakster uit Roderveld

(Drenthe) gebruikten wij aanstormende vrouwenhistorici in 1978 voor affiche en publicatie om het Landelijk Overleg Vrouwengeschiedenis mee te lanceren. In 2023 is dat 45 jaar geleden! Nu is Hinderkien Siegers (met dank aan de Groningse vrouwenhistorici van het eerste uur) de hoofdpersoon van het allerlaatste lemma dat wij op onze site publiceren. Ja, u leest het goed: het ALLERLAATSTE! Zo is voor mij de cirkel rond. Want echt, ik ga nu stoppen. In deze nieuwsbrief een korte terugblik op dit fantastische project, dat ik heb kunnen realiseren met de hulp van ontelbaar veel betrokkenen.

De kracht van een idee

Rond het jaar 2000 begon bij mij het idee van een biografisch woordenboek van vrouwen in de Nederlandse geschiedenis vaste vorm te krijgen. Hoe het precies moest gaan heten, wist ik toen nog niet, maar ik was al wel namen van vrouwen aan het verzamelen die in dit naslagwerk niet mochten ontbreken.

We zijn nu 22 jaar verder. In die tijd is een website www.vrouwenlexicon.nl tot stand gekomen en zijn twee delen van het gedrukte naslagwerk *1001 Vrouwen* verschenen. Beide boeken bevatten letterlijk 1001 biografieën en beide boeken gingen vergezeld van een gelijknamige tentoonstelling die allebei zeer goed bezocht werden. Bovendien publiceerden we in 2016 het boek *101 vrouwen en de oorlog*.

Dit alles heb ik kunnen realiseren dankzij de financiële steun van NWO, het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis (tegenwoordig Huygens Instituut), het Onderzoeksinstituut voor Geschiedenis en Cultuur (OGC) van de Universiteit Utrecht (tegenwoordig Onderzoeksinstituut voor geschiedenis en Kunstgeschiedenis), een aantal subsidiegevers, ontelbaar veel crowdfunders, de inhoudelijke medewerking van een klein redactieteam, een redactiecommissie (later redactieraad), vele honderden (om precies te zijn: 535!) auteurs, organisatorische steun van museummedewerkers, een stuurgroep, een uitgever en een stichtingsbestuur, en de creatieve inbreng van [Irma Boom Office](#).

Het is een duizelingwekkend traject geweest, maar het resultaat mag er zijn. Een breed publiek heeft het project omarmd, het zwarte boek (*1001 vrouwen uit de Nederlandse geschiedenis*, 2013) is uitgeroepen tot 'beste geschiedenisboek aller tijden' en '1001 vrouwen' is een begrip geworden. Het project heeft zelfs een (te verbeteren!) [lemma in Wikipedia](#).

Dit alles begon ik omdat ik iets concreets wilde ondernemen op het gebied van historisch onderzoek naar vrouwen. Geschiedenis werkt als een zeef – sommige gebeurtenissen en personen groeien uit tot 'historische momenten' en 'historische grootheden', andere gebeurtenissen en personen raken in de vergetelheid. Dat kan niet anders, want de mensheid kan nu eenmaal niet álles onthouden wat er ooit is gebeurd en iedereen die heeft geleefd. Dat zou ons tot grote waanzin brengen. En toch, toch wilde ik met mijn Vrouwenlexicon iets van een tegenoffensief lanceren tegen het grote vergeten dat naar mijn overtuiging vooral vrouwen treft, omdat zij traditioneel nu eenmaal minder in de melk te

brokken hadden. Zie het als een inhaalmanoeuvre: ik vond het de hoogste tijd om het vizier ook eens op individuele vrouwen te richten.

Het project richtte zich in het begin op vergeten vrouwen uit 'prefeministische' tijden, toen er nog geen sprake was van gelijke rechten. Juist die vrouwen wilde ik met mijn project een stem en (als het kon) een gezicht geven. Vanaf 2010 is het project uitgebreid met vrouwen uit de twintigste eeuw, omdat gebruikers van het Vrouwenlexicon daar om vroegen. Op inhoudelijke gronden introduceerden we toen het dood-zijn als criterium voor opname. Onze biografieën gaan immers over het héle leven.

Ruim twintig jaar heb ik aan deze inhaalmanoeuvre gewerkt, met heel veel plezier en ook met de overtuiging dat het goed was. De twee boeken zijn [nog altijd te koop](#) tegen een zeer aantrekkelijke prijs. Op internet staat nu een overzichtelijk naslagwerk over zo'n 2150 vrouwen die ooit een rol hebben gespeeld of naam hebben gemaakt in de Nederlandse geschiedenis, van de vroegste tijden tot nu.

Doel en dank!

Nu is het tijd om te stoppen. De website www.vrouwenlexicon.nl zal raadpleegbaar blijven, maar zal met ingang van het jaar 2023 niet langer

worden bijgehouden. De site wordt als het ware 'gearchiveerd'. Het Huygens Instituut zal de site blijven hosten.

Digitaal Vrouwenlexicon van Nederland

In de loop van 2023 zal ook de Stichting 1001-Vrouwen worden opgeheven. We hebben ons doel bereikt: er verschijnt tegenwoordig veel historisch onderzoek naar opmerkelijke vrouwen uit het verleden. Sterker nog, historici die vrouwen afdoen als 'niet ter zake doende', kunnen tegenwoordig rekenen op hoon en kritiek van het brede publiek.

Ik kijk terug op een prachtig project met geweldige teamleden, fantastische auteurs, twee (eigenlijk drie) schitterende boeken, twee goedbezochte tentoonstellingen, enorm veel publiciteit en een heel leger aan crowdfunders. Last but not least wil ik de ICT-ers van het toenmalige Instituut voor Nederlandse Geschiedenis noemen, die lang geleden een applicatie en website bouwden die nog altijd staat als een huis. Iedereen heel erg bedankt! Het was een feest.

Els Kloek

N.B. Per 01-01-2023 worden ook de mailadressen van Stg. 1001 Vrouwen opgeheven, waaronder het mailadres vanwaaruit deze nieuwsbrief is verzonden. Op deze nieuwsbrief antwoorden middels de 'reply'-knop van uw mail, is dan dus niet meer mogelijk.

1001 VROUWEN © 2022

Geen of minder email ontvangen? [Aanpassen](#) of [uitschrijven](#).